

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Audiovizualinių produktų prieinamumo tyrimai	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. Jurgita Kerevičienė Kitas (-i):	Kauno fakultetas, Kalbų, literatūros ir vertimo studijų institutas Muitinės g. 12, LT-44280 Kaunas

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Privalomas, individualiųjų studijų

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	6 (pavasario) semestras	Lietuvių k., anglų k.

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Svarbūs ankstesni programos kursai: <i>Lietuvių kalbos normos ir vartoseną,</i> <i>Vertimo programos ir išteklių,</i> <i>Vertimo praktikos pagrindai,</i> <i>Subtitravimas,</i> <i>Skaitmeninio turinio prieinamumas kurtiesiems ir neprigirdintiesiems.</i>	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): –

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	134	50	84

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Šio kurso metu siekiama ugdyti su audiovizualinių produktų prieinamumu (vartotojams su kognityvinėmis ir sensorinėmis negaliomis) susijusias dalykines kompetencijas bei bendrąsias kompetencijas. Ugdomas gebėjimas analitiškai ir kritiškai mąstyti, taikyti teorines žinias tikslinėse praktinėse užduotyse, skirtose parengti ir įvertinti audiovizualinius produktus, prieinamus vartotojams su įvairiomis kognityvinėmis ir sensorinėmis negaliomis; tikslingai naudotis technologinėmis priemonėmis ir kompiuterinėmis programomis; ugdomas gebėjimas įvertinti ir kūrybiškai pritaikyti audiovizualinius produktus tikslinei auditorijai; bendravimo ir bendradarbiavimo plėtra. Siekiama, kad studentai gebėtų suprasti dalykinę informaciją, kritiškai vertintų įvairius požiūrius ir idėjas, keltų probleminius klausimus, argumentuotai reikštų savo poziciją, vadovautųsi pilietiškumo principais, profesinėje veikloje būtų korektiški ir jautrūs žmonių su negalia poreikiams, konfidencialiai elgtųsi su turima informacija, gerbtų autorių teises.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentai gebės: - gebės suprasti žmonių su negalia ypatumus bei įvertinti jų poreikius, susijusius su	Aiškinamasis ir probleminis dėstymas.	Dalykinės literatūros analizė ir diskusijos Namų užduotys

audiovizualinių produktų pritaikomumu; - gebės taikyti lietuvių ir užsienio kalbų žinias argumentuotai, reikšdami mintis raštu ir žodžiu bei savarankiškai ugdys savo kalbinį profesionalumą. - analizuoti audiovizualinių produktų prieinamumo būdus; gebės įvertinti parengtų audiovizualinių produktų prieinamumo aspektus bei kūrybiškai pritaikyti audiovizualinius produktus pagal vartotojų su negaliomis poreikius; - išmanydami techninių priemonių galimybes, naudotis kompiuterinėmis programomis.	Pratybos kompiuterizuotoje klasėje. Audiovizualinių produktų prieinamumo įvairioms vartotojų grupėms analizė Techninių priemonių naudojimas pagal vartotojų poreikius Audiovizualinės situacijos modeliavimas. Probleminės užduotys.	Pratybų praktinės užduotys Pasirinktų audiovizualinių produktų prieinamumo analizė ir pristatymas (3) Pasirinktos temos pristatymas, dalyvavimas diskusijoje (1). 1 projektinis darbas.
--	---	---

TEMOS	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Žmonių įvairovės suvokimas ir priėmimas; neįgalaus asmens orumas ir orumo konstravimo pagrindai; stiprybių perspektyvos principai.	4		2				6	5 4	1. Pagrindinių sąvokų ir jų apibrėžimų paieška dalykinėje literatūroje, informacijos analizė bei aptarimas. 2. Namų užduotys
2. Negalios samprata ir rūšys; neįgalumo sampratos modeliai; negalios klasifikacijos; socialiniai ir kognityviniai gebėjimai bei poreikiai.	6		2				8	5 4 6	1. Pagrindinių sąvokų ir jų apibrėžimų paieška dalykinėje literatūroje, informacijos analizė bei aptarimas. 2. Namų užduotys 3. Pasirinktos temos pranešimo rengimas
3. Informacijos prieinamumas žmonėms su negalia: Integracija ir įtrauktis. Informacijos prieinamumo problematika žmonėms su negalia ir galimi sprendimo būdai.	2		2				4	5 4	1. Pagrindinių sąvokų ir jų apibrėžimų paieška dalykinėje literatūroje, informacijos analizė bei aptarimas. 2. Pasirengimas diskusijai pagal pasirinktą temą.
4. Audiovizualinių produktų prieinamumas žmonėms su klausos negalia.	4		2				6	5 6	1. Pagrindinių sąvokų ir jų apibrėžimų paieška dalykinėje literatūroje, informacijos analizė bei aptarimas. 2. Pasirinkto audiovizualinio produkto prieinamo vartotojams

									su klausos negalia analizė.
5. Audiovizualinių produktų prieinamumas žmonėms su regos negalia.	4		2				6	5 6	1. Pagrindinių sąvokų ir jų apibrėžimų paieška dalykinėje literatūroje, informacijos analizė bei aptarimas. 2. Pasirinkto audiovizualinio produkto prieinamo vartotojams su regos negalia analizė.
6. Audiovizualinių produktų prieinamumas neuroskirtingiems žmonėms.	4		2				6	5 6	1. Pagrindinių sąvokų ir jų apibrėžimų paieška dalykinėje literatūroje, informacijos analizė bei aptarimas. 2. Pasirinkto audiovizualinio produkto prieinamo vartotojams su skaitymo problemomis analizė.
7. Audiovizualinių produktų kokybiško prieinamumo kūrimo įvairiems vartotojams techniniai aspektai	8		4				12	4 4	1. Praktinės užduotys. 2. Namų užduotys.
<i>Konsultacijos, pasiruošimas specializuoto vertimo baigiamojo darbo pristatymui</i>		2					2	10	Aptariami likusieji probleminiai klausimai, rengiamas baigiamasis projektinis darbas
Iš viso	32	2	16				50	84	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Darbas pratybų metu, praktinis namų užduočių atlikimas, diskusijos	30 %	Semestro metu	Aktyvumas ir atliktos užduotys vertinamos taip: 10 – labai aktyvus dalyvavimas pratybose, kūrybiškai išspręstos visos namų užduotys, aktyvus dalyvavimas probleminėse diskusijose, papildomos informacijos, literatūros paieška, pristatymas; 9 – aktyvus dalyvavimas pratybose, gerai išspręstos visos namų užduotys, pakankamai aktyvus dalyvavimas probleminėse diskusijose, papildomos informacijos, literatūros paieška, pristatymas; 8 – pakankamai aktyvus dalyvavimas pratybose, gerai išspręstos ne visos namų užduotys, pakankamai aktyvus dalyvavimas probleminėse diskusijose, papildomos

			informacijos, literatūros paieška, pristatymas; 7 – ne itin aktyvus dalyvavimas pratybose, išspręstos ne visos namų užduotys, ne itin aktyvus dalyvavimas probleminėse diskusijose, neieškota papildomos informacijos, literatūros; 6 – ne itin aktyvus dalyvavimas pratybose, patenkinamai išspręstos ne visos namų užduotys, neaktyvus dalyvavimas probleminėse diskusijose, neieškota papildomos informacijos, literatūros; 5 – neaktyvus dalyvavimas pratybose, patenkinamai išspręstos tik kelios namų užduotys, neaktyvus dalyvavimas probleminėse diskusijose, neieškota papildomos informacijos, literatūros; 0-4 – nedalyvavimas pratybose, neišspręstos namų užduotys, nedalyvavimas probleminėse diskusijose, neieškota papildomos informacijos, literatūros;
Pranešimas (prezentacija) pasirinkta tema (1)	10 %	Semestro metu	Pranešimo vertinimas: - gebėjimas tinkamai iškelti pasirinktos problemos tyrimo klausimus (2 balai); - gebėjimas logiškai, struktūriškai ir argumentuotai pristatyti pasirinktą problemą (4 balai); - gebėjimas atpasakoti tekstą savais žodžiais (2 balai); - gebėjimas aktyviai dalyvauti kitų studentų pristatymuose, kelti klausimus (1 balas); - gebėjimas argumentuotai oponuoti (1 balas).
Pasirinkto audiovizualinio produkto prieinamo vartotojams su sensorinėmis ir kognityvinėmis negaliomis analizė ir pristatymas (3)	30 %	Semestro metu	Vertinamas darbo nuoseklumas, aktualizacija, kokybiškas pristatymo išbaigtumas, termino laikymasis. 10 balų: puikiai atskleista pasirinktos užduoties esmė, naudojama sviri literatūra, darbas atliktas itin išsamiai, nuosekliai, atsižvelgta tikslinės auditorijos specifiką, jų poreikius ir prieinamumo aspektus, laikomasi numatyto atsiskaitymo termino. 9 balai: labai gerai atskleista pasirinktos užduoties esmė, naudojama sviri literatūra, darbas atliktas išsamiai, nuosekliai, atsižvelgta tikslinės auditorijos specifiką, jų poreikius ir prieinamumo aspektus, laikomasi numatyto atsiskaitymo termino. 8 balai: gerai atskleista pasirinktos užduoties esmė, naudojama sviri literatūra, darbas atliktas pakankamai išsamiai, nuosekliai, atsižvelgta tikslinės auditorijos specifiką, į daugumą jų poreikių ir prieinamumo aspektus, laikomasi numatyto atsiskaitymo termino. 7 balai: pakankamai gerai atskleista pasirinktos užduoties esmė, naudojama ne itin sviri literatūra, darbas atliktas ne itin išsamiai, nuosekliai, iš dalies atsižvelgta tikslinės auditorijos specifiką, jų poreikius, įtraukti ne visi prieinamumo aspektai, laikomasi numatyto atsiskaitymo termino. 6 balai: nepakankamai atskleista pasirinktos užduoties esmė, naudojama nesviri literatūra, darbas atliktas ne itin išsamiai, nuosekliai, iš dalies atsižvelgta į tikslinės auditorijos specifiką, bet įvertinta tik maža dalis poreikių ir

			neįtraukta dauguma prieinamumo aspektų, laikomasi numatyto atsiskaitymo termino. 5 balai: Neatskleista pasirinktos užduoties esmė, naudojama nesvari literatūra, darbas atliktas neišsamiai, nenuosekliai, neatsižvelgta į tikslinės auditorijos specifiką, bet neįvertinti jų poreikiai ir neįtraukta dauguma prieinamumo aspektų, laikomasi numatyto atsiskaitymo termino. 0-4 balai (neįskaityta): Neatskleista pasirinktos užduoties esmė, naudojama nesvari literatūra, darbas atliktas neišsamiai, nenuosekliai, nekokybiškas ir nekūrybiškas vertimas, subtitravimas, neatsižvelgta į tikslinės auditorijos specifiką, neįvertinti jų poreikiai ir neįtraukti prieinamumo aspektai, nesilaikoma numatyto atsiskaitymo termino.
Baigiamasis projektinis darbas (parengti audiovizualinį produktą prieinamą vartotojams su negalia) ir jį pristatyti žodžiu	30 %	Per egzaminų sesiją	Vertinamas išstudijuotos medžiagos suvokimas, probleminių klausimų pristatymas, atlikto SKN ir GV darbo išbaigtumas. 10 balų: puikiai atskleista pasirinktos užduoties esmė, naudojama svari literatūra, metodai parinkti tinkamai, darbas atliktas ir pristatytas išsamiai, nuosekliai, kokybiškai ir kūrybiškai. 9 balai: labai gerai atskleista pasirinktos užduoties esmė, naudojama svari literatūra, metodai parinkti tinkamai, darbas atliktas ir pristatytas išsamiai, nuosekliai, kokybiškai ir kūrybiškai. 8 balai: gerai atskleista pasirinktos užduoties esmė, naudojama svari literatūra, metodai parinkti tinkamai, darbas atliktas ir pristatytas pakankamai išsamiai, nuosekliai ir kūrybiškai. 7 balai: pakankamai gerai atskleista pasirinktos užduoties esmė, naudojama ne itin svari literatūra, ne itin išsamus, nuoseklus, ne itin kokybiškas ir kūrybiškas darbo atlikimas ir pristatymas. 6 balai: nepakankamai atskleista pasirinktos užduoties esmė, naudojama nesvari literatūra, ne itin išsamus, neišbaigtas, nenuoseklus, ne itin kokybiškas ir kūrybiškas darbo atlikimas ir pristatymas. 5 balai: neatskleista pasirinktos užduoties esmė, naudojama nesvari literatūra, neišsamus, neišbaigtas, nenuoseklus darbo atlikimas ir pristatymas. 0-4 balai (neįskaityta): neatskleista pasirinktos užduoties esmė, naudojama nesvari literatūra, neišbaigtas, nenuoseklus darbo atlikimas ir pristatymas.
PASTABOS			1. Be pateisinamos priežasties nustatytu laiku neatlikti ir (arba) nepristatyti darbai nėra vertinami. 2. Be pateisinamos priežasties neatvykus į baigiamojo projekto pristatymą ir nepristačius atlikto baigiamojo darbo laiku, studijuojamasis dalykas vertinamas neigiamai. 3. Nesilaikius bendrųjų moralės normų ir akademinės etikos, dėstytojas apie tai informuoja kamieninio akademinio padalinio vadovą ir perduoda studento darbus akademinei etikos komisijai. 4. Dalyvavimas paskaitose ir užsiėmimuose rekomenduojamas. Užtikrinant mokymosi kokybę,

			mokymosi veikla, užduočių atlikimas ir aptarimas seminarų metu yra privalomi. Praleidus trečdalį seminarų, neleidžiama pristatyti baigiamojo projekto. Studentų aktyvus dalyvavimas mokymosi procese žymimas pasitelkus e-mokymai.lt įrankį „Lankomumas“.
--	--	--	---

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Halpin, M.	2020	<i>Ensuring Accessibility for Deaf Customers as an Online Business</i>		https://reciteme.com/news/deaf-accessibility/
Hughes, D.	2025	<i>How to Make your Digital Marketing More Inclusive for Neurodivergent Consumers</i>		https://digitalmarketinginstitute.com/blog/how-to-make-your-digital-marketing-more-inclusive-for-neurodivergent-consumers
Kerevičienė, J., Niedzviegienė, L.	2022	<i>Medijų prieinamumas Lietuvoje: audiovizualinis turinys įvairių klausos bei regos galimybių žiūrovams</i>		Vilniaus universiteto leidykla. https://www.knygynas.vu.lt/laura-niedzviegiene/mediju-prieinamumas-lietuvoje-audiovizualinis-turinys-ivairiu-klausos-bei-regos-galimybiu-ziurovams
Mancilla, R., Frey, B.	2023	<i>Guide to Digital Accessibility: Policies, Practices, and Professional Development</i>		New York: Routledge
Raymond, M.A., Smith, H.R., Carlson, L.	2023	<i>Being inclusive means being accessible: Problems with digital media for visually impaired consumers</i>		https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/21639159.2023.2280319
Ruškus J., Mažeikis G.	2007	<i>Neįgalumas ir socialinis dalyvavimas: kritinė patirties ir galimybių Lietuvoje refleksija</i>		Šiauliai: Šiaulių un-to leidykla
Papildoma literatūra				
Diaz-Cintas, J., Orero, P., Remeal, A.	2007	<i>Media for All: Subtitling for the Deaf, Audio Description and Sign Language</i>		Amsterdam, New York: Rodopi
Horton, S., Quesenbery, W.	2014	<i>A Web for Everyone: Designing Accessible User Experiences</i>		Brooklyn, New York: Rosenfeld Media
Kerevičienė, J., Niedzviegienė, L.	2022	<i>Kinas ir teatras visiems: audiovizualinių produktų pritaikymo neregiams ir silpnaregiams bei kurtiems ir neprigirdintiems žiūrovams gairės.</i>		Vilniaus universiteto leidykla https://www.knygynas.vu.lt/laura-niedzviegiene/mediju-prieinamumas-lietuvoje-audiovizualinis-turinys-ivairiu-klausos-bei-regos-galimybiu-ziurovams
Ruškus, J.	2002	<i>Negalės fenomenas</i>		Šiauliai: Šiaulių un-to leidykla
Venckienė, E.	20025	<i>Žmogaus orumo ir teisės į orumą sampratų įvairovė ir jos kritinė analizė.</i>		JURISPRUDENCIJA, 77 (69), 91–98